

Coordonator:
prof. univ. dr. Ligia CĂTUNA

Nicoleta BEDROSIAN
Lucian DRĂGOI
Carmen TUFARIU

Teodora BLIDARIU
Alexandra NICOLA
Iulia VOINEA



Organizarea și exercitarea profesiei de avocat.
Sinteze și grile

Nota autorilor:

Prezenta lucrare nu își propune a fi o expunere exhaustivă a tematicii materiei „Organizarea și exercitarea profesiei de avocat”, ci o abordare cu caracter preponderent practic și sintetic a tematicii evidențiate, utilă și necesară pentru examenele de admitere în profesia de avocat și definitivarea în profesie.

Ediția a treia a fost completată și actualizată de avocat Alexandra Nicola.

Coordonator:
prof. univ. dr. Ligia CĂTUNA

Nicoleta BEDROSIAN
Lucian DRĂGOI
Carmen TUFARIU

Teodora BLIDARIU
Alexandra NICOLA
Iulia VOINEA

ORGANIZAREA ȘI EXERCITAREA PROFESIEI DE AVOCAT. SINTEZE ȘI GRILE

Ediția a III-a
revăzută și adăugită, actualizată la data de 10 iunie 2015

Universul Juridic
București
-2015-

Editat de S.C. Universul Juridic S.R.L.

Copyright © 2012, 2014, 2015, S.C. Universul Juridic S.R.L.

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al

S.C. Universul Juridic S.R.L.

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOȚIT DE SEMNĂTURA
ȘI ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE INTERIORUL
ULTIMEI COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Organizarea și exercitarea profesiei de avocat: sinteze și grile /

coord.: prof. univ. dr. Ligia Cătuna ; Nicoleta Bedrosian, Teodora
Blidariu, Lucian Drăgoi, ... - Ed. a 3-a, rev. și adăug. - București :
Universul Juridic, 2015

Bibliogr.

ISBN 978-606-673-651-0

I. Cătuna, Ligia (coord.)

II. Bedrosian, Nicoleta-Victoria

III. Blidariu, Teodora

IV. Drăgoi, Lucian

347.965(498)(079.1)

REDACȚIE: tel./fax: **021.314.93.13**
tel.: **0732.320.666**
e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL tel.: **021.314.93.15; 0726.990.184**
DISTRIBUȚIE: fax: **021.314.93.16**
e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

Cuvânt-înainte

Fiecare carte merită un cuvânt-înainte. Un cuvânt-înainte în care se spune câte ceva despre cartea care începe în paginile următoare.

Această carte s-a născut foarte repede, aproape miraculos, în vara anului 2012, din efortul conjugat al unor apărători de profesie, toți membri ai societății profesionale de avocați „Ligia Cătuna și Asociații” din Timișoara.

Autorii au crezut în această carte și crezul lor s-a împlinit, cartea ajungând la a treia ediție. Așa cum am arătat și în cuvântul-înainte al edițiilor anterioare, autorii își doresc ca cititorii să regăsească în paginile ei întregul lor crez profesional și dăruirea cu care au lucrat în realizarea acestui proiect.

Este o carte scrisă de avocați, despre avocați, pentru avocați. Viitori și stagiați. Tineri și mai puțin tineri. Este un mod de a spune tuturor celor care cumpără această carte că profesia aceasta este o profesie nobilă, ale cărei principii trebuie cunoscute și duse mai departe de fiecare nouă generație de tineri avocați.

Cartea cuprinde sinteze realizate exclusiv în baza materialului legislativ și a tematicii indicate de către Uniunea Națională a Barourilor din România pentru examenul de admitere în profesia de avocat, precum și un număr de 500 de grile, grupate la finalul fiecărei sinteze.

Modul în care a fost realizată cartea permite și tinerilor stagiați, care se pregătesc pentru examenul de definitivat, să o utilizeze ca pe un bun instrument de aprofundare a cunoștințelor deja acumulate.

Această a treia ediție a cărții nu reprezintă altceva decât o formă de „mulțumesc” pe care autorii o aduc celor ce au crezut în ei și în ea.

*Autorii,
Timișoara, iunie 2015*

*Motto: „Lucrează ca și cum faptele tale ar
trebui să fie pildă și lege întregii omeniri”.*

(Immanuel Kant)

Abrevieri

alin.	- alineatul
art.	- articolul
C.A.A.	- Casa de Asigurări a Avocaților
CCBE	- Consiliul Barourilor Uniunii Europene
C.proc.civ.	- Codul de procedură civilă
I.N.P.P.A.	- Institutul Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților
lit.	- litera
NCC	- Noul Cod civil
NCPC	- Noul Cod de procedură civilă
O.U.G.	- Ordonanța de urgență a Guvernului
U.N.B.R.	- Uniunea Națională a Barourilor din România

Notă:

Urmare a apariției noului Cod civil (Legea nr. 287/2009, republicată în M. Of. nr. 505 din 15 iulie 2011) a dispărut sintagma „societate comercială”, care a fost înlocuită cu sintagma „societate reglementată de Legea nr. 31/1990 a societăților”. Această schimbare a fost marcată expres prin reglementarea art. 77 din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Noul Cod de procedură civilă (care a intrat în vigoare la data de 15 februarie 2013), astfel: „ori de câte ori prin legi și prin alte acte normative se face trimitere la ... «societatea comercială/societățile comerciale», (...) trimiterea se consideră a fi făcută la «societatea/societățile reglementată/reglementate de Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare»”.

TEMA 1

PRINCIPIILE ȘI REGULILE FUNDAMENTALE ALE EXERCITĂRII PROFESIEI DE AVOCAT

I. SINTEZE

Sediul materiei:

- ✓ Legea nr. 51/1995: art. 1 și 2, art. 14, art. 35, art. 36, art. 39 alin. (2) și (3), art. 41, art. 43, art. 44 alin. (1), art. 46, art. 48, art. 49;
- ✓ Statutul profesiei de avocat: art. 1-13, art. 26, art. 109, art. 128 alin. (1), art. 173-178, art. 228, art. 238 art. 243 și urm.;
- ✓ Codul deontologic al avocaților din Uniunea Europeană: art. 2.1, art. 2.3, art. 2.4, art. 4.1, art. 4.3, art. 4.4, art. 5.1, art. 5.2, art. 5.3, art. 5.5.

Principii fundamentale prevăzute expres de lege (art. 1 și 2 din Lege, art. 1-13, art. 109 din Statut):

1. Principiul legalității;
2. Principiul libertății;
3. Principiul independenței;
4. Principiul autonomiei și descentralizării;
5. Principiul păstrării secretului profesional.

Mai pot fi reținute ca principii ale profesiei și:

6. Principiul monopolului avocaților asupra activităților specifice profesiei;
7. Principiul confraternității și respectului reciproc;
8. Principiul demnității și onoarei profesiei de avocat;
9. Principiul potrivit cu care avocatul îndeplinește atât o funcție de ordin public, cât și o funcție de ordin privat;
10. Principiul exercitării profesiei cu bună-credință (care derivă din noul Cod civil – în contextul în care relația dintre avocat și client este o relație civilă, chiar dacă există și o reglementare specială a acesteia în legislația care guvernează exercitarea profesiei de avocat);
11. Principiul confidențialității (denumire întâlnită frecvent în doctrină pentru principiul păstrării secretului profesional).

1. Principiul legalității [art. 1 alin. (2), art. 2, art. 3 din Statut; art. 1 și 2 din Lege]:

- ✓ exercitarea profesiei numai de către avocați înscriși în cadrul Uniunii Naționale a Barourilor din România;

- ✓ constituirea și funcționarea de barouri în afara U.N.B.R. sunt interzise, actele de constituire și de înregistrare ale acestora fiind nule de drept (nulitatea poate fi constatată și din oficiu). Prin Decizia Decizia Curții Constituționale nr. 155 din 17 martie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 259 din 17 aprilie 2015 a fost respinsă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (3), art. 50 și art. 60 din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, Curtea reținând faptul că interzicerea constituirii de barouri în afara U.N.B.R. este în acord cu prevederile Constituției.
- ✓ exercitarea numai a acelor activități avocațiale prevăzute de Lege;
- ✓ invocarea în exercitarea dreptului la apărare numai a legislației naționale sau a celei internaționale, dacă este consacrată prin tratate internaționale la care România este parte sau a aderat ulterior;
- ✓ avocatul promovează și apără drepturile, libertățile și interesele legitime ale clienților săi;
- ✓ avocatul este dator să dea clientului sfaturi juridice corespunzătoare legii și să acționeze numai în limitele Legii, ale Statutului și ale Codului deontologic, potrivit crezului său profesional.

2. Principiul libertății [art. 6, art. 7 alin. (3) din Statut; art. 1 din Lege]:

- ✓ libertatea și independența avocatului sunt garantate de lege [art. 7 alin. (3) din Statut];
- ✓ se concretizează, între altele, prin: libertatea de exprimare, libertatea de conștiință, posibilitatea oricărui cetățean de a-și alege liber avocatul, libertatea deplină în încheierea contractului de asistență juridică între avocat și client, libertatea de a angaja cauze sau de a da consultații juridice pe întreg teritoriul României etc.;
- ✓ a fost recunoscut și de Curtea Constituțională în mod expres în cadrul Deciziei nr. 45/1995, unde se statuează în mod expres că „profesia de avocat este o profesie liberală și independentă. Acest principiu este fundamental.”;
- ✓ avocatul este liber să opteze și să-și schimbe opțiunea pentru una din formele de exercitare a profesiei prevăzute de Lege.

3. Principiul independenței [art. 2.1. din Codul deontologic; art. 3 alin. (1), art. 7 alin. (3), (4) și (5), art. 109 alin. (3), art. 128 alin. (1) din Statut; art. 39 alin. (2) și (3), art. 41, art. 43 din Lege]:

- ✓ **în exercitarea profesiei avocatul este independent și se supune numai legii, Statutului profesiei și Codului deontologic** [art. 3 alin. (1) din Statut, art. 2.4 din Codul deontologic];
- ✓ independența avocatului se manifestă, pe de o parte, prin independența profesiei de avocat și, pe de altă parte, prin independența avocatului *ut singuli*, ca reprezentant al acestei profesii independente;

- ✓ **independența organizării profesiei de avocat** – aceasta se concretizează atât la nivelul baroului ca formă de organizare a profesiei, cât și mai departe la nivelul societăților civile profesionale și al cabinetelor individuale, în contextul în care baroul și formele de exercitare a profesiei sunt independente și libere să își organizeze activitatea fără a putea fi cenzurate în modul lor de constituire și de organizare;
- ✓ **independența avocatului** – se manifestă în raport cu profesia, cu instanțele și magistrații, cu clienții, cu colegii, independența materială.

Independența avocatului în raport cu profesia:

- a) multitudinea îndatoririlor care îi revin avocatului impune o independență absolută a acestuia, scutită de orice presiune, îndeosebi de presiunea derivată din propriile sale interese sau datorată influențelor din afară. Această independență este de asemenea necesară atât pentru încrederea în justiție, cât și pentru imparțialitatea judecătorului. Prin urmare, avocatul trebuie să evite orice prejudiciere a independenței sale și să vegheze la a nu neglija etica sa profesională pentru a-i mulțumi pe clienții săi, pe judecător sau pe terț. Această independență este necesară și în activitatea juridică, și în cea judiciară. Sfatul dat de avocat clientului său nu are nicio valoare dacă acest lucru a fost făcut din complezență, din interes personal sau sub efectul unei presiuni din afară (art. 2.1 din Codul deontologic);
- b) avocatul nu poate fi supus niciunei restricții, presiuni, constrângeri sau intimidări din partea autorităților sau instituțiilor publice ori a altor persoane fizice sau persoane juridice [art. 7 alin. (3) din Statut];
- c) independența avocatului nu poate prejudicia interesele clientului său [art. 7 alin. (4) din Statut];
- d) avocații sunt liberi și independenți în luarea deciziei cu privire la exercitarea profesiei într-una din formele prevăzute de Lege;
- e) titularii cabinetelor individuale sunt liberi și independenți în luarea deciziei de a-și asocia cabinetele (în scopul exercitării în comun a profesiei) sau de a-și grupa cabinetele (pentru a-și crea facilități economice comune), fiind liberi să își stabilească clauzele de asociere și condițiile în care va funcționa asocierea.

Atingeri aduse libertății avocatului în raport cu profesia

Conform art. 109 alin. (3) din Statut, constituie atingere a independenței avocatului și, ca atare, trebuie evitate și înlăturate de către avocat prin orice mijloace legale:

- existența unui interes propriu ori al persoanelor apropiate lui în cauza care i-a fost încredințată;
- prestarea de activități avocațiale în scopul de a se face plăcut clienților, magistraților sau publicului;
- prestarea de activități avocațiale din simplă complezență;
- existența oricăror presiuni în scopul nerespectării secretului profesional.